

บทความเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย เรื่อง “จะนำคลิปวิดีโอหรือคลิปเสียงที่แอบถ่ายหรือแอบอัดไว้ไปดำเนินคดีได้ไหม?”

โดย นางสาวทรงสุดา ฤกษ์แก้ว
นิติกรชำนาญการ กองกฎหมาย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่าน ปัจจุบันกฎหมายถือเป็นเรื่องใหญ่ที่อยู่ใกล้ตัวของพวกเรา ไม่ว่าจะทำอะไรในชีวิตประจำวันก็ล้วนแล้วแต่มีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่คนส่วนใหญ่เมื่อได้ยินคำว่ากฎหมาย มักมองว่าเป็นเรื่องยุ่งยากจนไม่อยากที่จะศึกษาหรือเรียนรู้ แต่จริงๆแล้ว "กฎหมาย...ไม่ได้เรียนรู้อย่างที่คิด" เลยค่ะ ขอแค่เพียงเราเปิดใจสักนิด ชอบอ่านหนังสือสักหน่อย การศึกษากฎหมายก็จะไม่น่าเบื่อหรือเป็นอุปสรรคกับเราอย่างแน่นอนค่ะ ยกตัวอย่างกฎหมายใกล้ตัวในเรื่องการถ่ายคลิปวิดีโอหรืออัดคลิปเสียง ท่านผู้อ่านคงเคยพบเห็นตามสื่อต่างๆ เวลาคนเราทะเลาะกันหรือมีข้อพิพาทกันมักจะถ่ายคลิปวิดีโอหรืออัดคลิปเสียงของแต่ละฝ่ายเอาไว้ใช้เป็นหลักฐานเพื่อแจ้งความกับตำรวจเพื่อดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญา ซึ่งปัจจุบันการถ่ายคลิปวิดีโอหรืออัดคลิปเสียงสามารถทำได้ง่ายนิดเดียวค่ะเพียงแค่เรามีโทรศัพท์มือถือก็พอ แต่ท่านทราบไหมคะว่าการถ่ายคลิปวิดีโอหรืออัดคลิปเสียงจะสามารถใช้เป็นหลักฐานตามกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่กรณี หรือคู่กรณีรู้อยู่แล้วว่ามีการถ่ายคลิปวิดีโอหรืออัดคลิปเสียง **แต่ส่วนใหญ่ที่เราพบเห็นมักจะเป็นการแอบถ่ายคลิปวิดีโอหรือแอบอัดคลิปเสียงของคู่กรณีอีกฝ่ายเสียมากกว่า** ซึ่งถ้าเป็นกรณีเช่นนี้ก็มีคำถามต่อไปว่าแล้วเราจะสามารถนำคลิปวิดีโอหรือคลิปเสียงที่แอบถ่ายหรือแอบอัดไว้ไปเป็นพยานหลักฐานดำเนินคดีได้หรือไม่คะ?

ในเรื่องของการที่จะพิจารณาว่า การแอบถ่ายคลิปวิดีโอหรือการแอบอัดคลิปเสียงของคู่กรณี โดยที่คู่กรณีอีกฝ่ายนั้นไม่ได้ยินยอมหรือไม่รู้ที่กำลังถูกแอบถ่ายหรือแอบอัดคลิปดังกล่าว จะสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลได้หรือไม่ ? กรณีนี้เราจะต้องแยกพิจารณาก่อนค่ะว่าเป็นกรณีคดีอาญา หรือคดีแพ่ง เนื่องจากหลักการรับฟังพยานหลักฐานของคดีอาญาและคดีแพ่งมีความแตกต่างกัน

คดีอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๒๖ พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคลซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีค่านับสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น และให้สืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยาน

มาตรา ๒๒๖/๑ ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่า พยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่การรับฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญาหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน

ในการใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) คุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น
- (๒) พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดในคดี
- (๓) ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยมิชอบ
- (๔) ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ เพียงใด

สรุปง่าย ๆ เลยค่ะว่า โดยหลักของกฎหมายทางอาญา พยานหลักฐานที่ได้มาจากการแอบถ่าย คลิปวิดีโอหรือการแอบอัดคลิปเสียงของคู่กรณี โดยที่คู่กรณีอีกฝ่ายนั้นไม่ได้ยินยอมหรือไม่รู้ว่กำลังถูกแอบถ่าย หรือแอบอัดคลิปลดงกล่าว ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในทางคดีอาญาได้ แต่หลักกฎหมายดังกล่าวก็มีข้อยกเว้น ซึ่งไม่ถือกับเป็นหลักที่เด็ดขาดเสียทีเดียว กฎหมายยังมีข้อยกเว้นให้อำนาจศาลสามารถใช้ดุลพินิจรับฟังเป็น พยานหลักฐานได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อความยุติธรรมในกรณี (๑) คุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือ ของพยานหลักฐาน (๒) พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดในคดี (๓) ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจาก การกระทำโดยมิชอบ (๔) ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น

คดีแพ่ง

สำหรับในคดีแพ่งจะไม่มีกฎหมายในเรื่องการตัดพยานหลักฐานเหมือนกับคดีอาญาดังที่กล่าวมา ข้างต้นค่ะ ซึ่งหมายความว่า พยานหลักฐานที่ได้มาจากการแอบถ่ายคลิปวิดีโอหรือการแอบอัดคลิปเสียงของคู่กรณี โดยที่คู่กรณีอีกฝ่ายนั้นไม่ได้ยินยอมหรือไม่รู้ว่กำลังถูกแอบอัดคลิปลดงกล่าว สามารถใช้เป็นหลักฐานในทางคดีแพ่งได้

เล่ามาถึงตรงนี้แล้ว ก็หวังเป็นอย่างยิ่งค่ะว่าบทความนี้จะเป็ประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านในอันที่จะ ช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้แก่ท่านผู้อ่านได้ยิ่งขึ้น ซึ่งการเรียนรู้กฎหมายหรือการศึกษากฎหมายก็เป็นทางที่จะ ช่วยให้เราได้รู้สิทธิหรือหน้าที่ของเรา รู้ว่อะไรควรทำไม่ควรทำ รู้ว่อะไรผิดอะไรถูก และที่สำคัญอย่างยิ่งเราจะ สามารถใช้กฎหมายช่วยเหลือตนเองหรือช่วยปกป้องผู้อื่นไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการกระทำที่ไม่ถูกต้องได้ค่ะ แต่ถ้าท่านผู้อ่านอ่านมาถึงตรงนี้แล้ว...แต่ก็ยังรู้สึกว่กฎหมายเป็นเรื่องที่จำยากหรือวุ่นวายปวดสมองอยู่ดี ก็แนะนำ หลักคิดสั้นๆที่จำและทำได้ไม่ยากเลยค่ะว่า “คิดดี พูดดี และทำดี” ถ้ามีสามดีในตัวเราแล้วแม้กฎหมายจะจำไม่ได้ ก็คงจะไม่เป็นไร เพราะอย่างไรเสียสามดีนี้ก็จะเป็นสติหรือหลักยึดนำทางเราไม่ให้ไปทะเลาะหรือพิพาทกับใคร ให้ต้องมีเรื่องกังวลหรือทุกข์ร้อนใจในภายหลังว่จะมีหลักฐานเอาผิดเขาหรือไม่ หรือจะถูกแอบถ่ายคลิปวิดีโอหรือ แอบอัดคลิปเสียงหรือไม่ รับรองว่ชีวิตจะปลอดภัย ชีวาจะสุขสบายแน่นอนค่ะ

